

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การจัดการศึกษาที่เหมาะสมในรูปแบบการรวมโรงเรียน : ศึกษา
กรณี โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ชื่อผู้เขียน   นายทวีศักดิ์ สายมิตร

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต   สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกานดา ตปนียางกูร   ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ทูชีพ พุทธิประเสริฐ   กรรมการ
อาจารย์ ดร. สุรพล บัวพิมพ์   กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในรูปแบบการรวมโรงเรียน และศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมในรูปแบบการรวมโรงเรียน ของสำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง ประชากรที่ใช้คือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารหรือผู้รักษาการ ในตำแหน่ง ครูวิชาการ ประธานคณะกรรมการโรงเรียน จำนวน 44 คน และครูผู้สอน จำนวน 128 คน รวม 172 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ แบบสอบถามแบบ มาตรการส่วนประมาณค่า แบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในรูปแบบการรวมโรงเรียน

ด้านการวางแผน ได้มีการปฏิบัติ โดยที่โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการศึกษามีการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของโรงเรียนและ การวางแผนทางด้านวิชาการครู - อาจารย์ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ด้านการจัดองค์การ ได้มีการปฏิบัติ โดยโรงเรียนได้จัดครู - อาจารย์ เข้าสอนอย่างเหมาะสมกับชั้นเรียน ผู้บริหารมีการประชุมนิเทศ บุคลากร ครู และการรวมโรงเรียนเป็นวิธีการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่เหมาะสม

ด้านการประสานงานได้มีการปฏิบัติ โดยที่โรงเรียนมีการวางแผนการใช้งบประมาณ ผู้บริหารจัดกิจกรรมให้ ครู - อาจารย์ ได้พบปะสังสรรค์เนื่องในโอกาสสำคัญ ๆ โรงเรียนมีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องการเรียนเป็นบางครั้ง

ด้านการควบคุมงาน ได้มีการปฏิบัติ โรงเรียนมีการประชุมหลักเกณฑ์ประเมินการเรียนการสอน ครูมีการใช้สื่อร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนมีปัญหาในเรื่องของการสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในรูปแบบการรวมโรงเรียน ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นด้วย ในระดับปานกลาง โดยเห็นในระดับมาก ว่า การมีครูครบชั้นช่วยให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ครูครบชั้นสามารถสอนเวียนตามรายวิชาได้อย่างเหมาะสม ส่วนการรวมโรงเรียนจำนวนครูเพิ่มขึ้นทำให้คณะครูสามารถระดมความคิดในการจัดทำเครื่องมือวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมในรูปแบบการรวมโรงเรียน พบว่า

ด้านการวางแผน โรงเรียนหลักและโรงเรียนมาเรียนรวม ควรจัดตั้งคณะทำงานโดยให้ผู้บริหารโรงเรียนหลักเป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผู้บริหารโรงเรียนมาเรียนรวมเป็นรองหัวหน้าและแต่งตั้งบุคลากรที่มีความสามารถเป็นหัวหน้าฝ่ายงานที่เหลือเป็นผู้ช่วยให้แก่แต่ละฝ่ายวางแผนพัฒนาโรงเรียนให้อยู่ในขอบเขตงานที่รับผิดชอบ เสนอผู้บริหารเพื่อขออนุมัติ ส่วนงานวางแผนบุคลากรให้กำหนดบทบาทให้ชัดเจน การปฏิบัติงานทุกครั้งให้ออกเป็นคำสั่งของโรงเรียน

ด้านการจัดองค์การ โรงเรียนหลักและโรงเรียนมาเรียนรวม ควรกำหนดภารกิจร่วมกันในเรื่องโครงสร้างและงานบุคลากร ควรคัดเลือกบุคลากรมาปฏิบัติงาน ถ้าโรงเรียนขาดบุคลากร หรือขาดบุคลากรมีความชำนาญเฉพาะด้าน โรงเรียนขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ หรือในชุมชนเพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้หรือขอมาเพื่อสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน

ด้านการประสานงาน ส่วนใหญ่การประสานงานภายในไม่ค่อยมีปัญหา ส่วนการประสานงานภายนอก ผู้ประสานงาน ต้องมีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย พุดจาสุภาพ และมีมนุษยสัมพันธ์สูง สิ่งที่ไม่สมควรอย่างยิ่งในการประสานงานภายนอกคือ สิ่งเสพติด ทำให้เกิดการเสียชื่อเสียงต่อโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด

ด้านการควบคุมงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบและการประเมินโครงการ ส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องมีเกณฑ์ที่ชัดเจน โปร่งใส มีคุณธรรม ต้องประเมินตามความเป็นจริง การประเมินควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินเป็นชุด ๆ เพื่อความหลากหลายและเป็นธรรม

Thesis Title	School Consolidation as an Appropriate Educational Management : A Case of Muang District's Primary Schools, Lampang Province	
Author	Mr. Tweesak Saimit	
M.Ed.	Educational Administration	
Examining Committee	Asst. Prof. Dr. Suganda Tapaneeyangkul	Chairman
	Assoc. Prof. Dr. Choocheep Puthaprasert	Member
	Lect. Dr. Surapol Boapimp	Member

Abstract

This thesis was set out to examine the current state of school consolidation practice as well as identify appropriate educational management guidelines in so doing of schools attached to the Office of Muang Lampang District Primary Education.

Altogether, 172 school personnel or study population comprising 44 administrators, their assistants or acting administrators, school committee chairpersons and 128 classroom teachers were asked to respond to the checklist and rating-scale questionnaire as well as structured interview questions. Statistics used to analyze collected data / information included percentage, average and standard deviation.

Findings were as follows:

As regards the current state of planning, organizing, coordinating and controlling, the 4 major aspects of school consolidation practice, it was found that schools under study had undertaken all the 4 functions.

Regarding planning all schools had appointed responsible committees to assess the current state of affairs, school problems and needs as well as formulate academic affairs – related work plans. They obtained good cooperation from school teachers.

Regarding organizing teachers were appropriately assigned to classrooms and administrators did undertake the crucial job of orienting teachers and other school personnel prior to actual operation. It was also found that school consolidation scheme had been deemed an appropriate administrative approach for small – sized schools.

Regarding coordination schools were found to have come up with budget spending plans , organized relaxed meetings on important occasions whereby school personnel had opportunities to casually meet and interact, and occasionally coordinated with parents exchanging ideas about their children's learning situations.

Regarding controlling schools were found to have organized meetings deliberating on instructional evaluation criteria. Teachers were found to have jointly made use of instructional media. However, off – official hours remedial instruction was found somewhat problematic.

As regards questionnaire and interview respondents' opinions it was discovered that they moderately agreed with the school consolidation practice, mostly endorsing the idea that having teachers for every classroom did help them effectively prepare lesson plans and instructional activities followed by the fact that it enabled them to teach subjects they were most familiar with. In addition, they also agreed moderately with the suggestion that increased number of teachers resulting from school consolidation enabled them to work together effectively in order to come up with measurement and evaluation tools.

As far as appropriate management guidelines were concerned, the following recommendations were obtained.

As regards planning both parties in the school consolidation scheme set up a working group headed by a key school administrator assisted by that of a joining school; competent personnel be appointed as heads of various work sections assisted by the remaining; each section work toward the preparation of school development plans within its assigned responsibilities and submit them to administrator for approval; personnel placement and assignment plans cover / include clearly defined role specifications; and every school – related performance / operation order be issued in a written, official form.

As regards organizing both parties join hands in establishing their common missions; personnel for the tasks be carefully selected / recruited; personnel be requested from other agencies or from the community to serve as resource persons or as specific school activities supporters in case school personnel or school specialists are in short supply.

As regards coordination school personnel serving as coordinators working with outside individuals / agencies be those with pleasant personality, properly dressed, having polite words and a high degree of human relations; in all contacts with such individuals / agencies addictive substances be absolutely avoided since they may damage school reputation and that of schools' commanding units.

As regards controlling performance evaluation, project evaluation and promotion deliberations be carried out on the basis of clear, transparent and fair criteria as well as of what actually exists; evaluation be carried out by various evaluation committees for diversity and fairness purposes.